

LAUSUNTO

Utsjoen kunta,
PL41
99981 Utsjoki

Maa- ja metsätalousministeriö
Lausuntopyyntö VN/2935/2020 VN/2935/2020-MMM-107
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn kalastussäännön muuttamisesta sekä Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamista koskevan lain muuttamisesta

Utsjoen kunta kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä Suomen ja Norjan välisen Tenojoen vesistön kalastussäännön ja voimaansaattamislain muuttamisesta. Utsjoen kunta lausui kalastussopimuksesta viimeksi 8.9.2023. Kaikki edellisessä lausunnossa kirjoitettu on edelleen aiheellista.

Utsjoen kunta katsoo, että Suomen ja Norjan välinen Tenojoen vesistön kalastussopimus on asiakirja, jolla on huomattavia vaikutuksia Utsjoen elinvoimaisuuteen; matkailuelinkeinoon, saamelaisten oikeuteen harjoittaa kulttuuriin perustuvaa kalastusta sekä alueen yleiseen vetovoimaisuuteen.

Valtioneuvosto evästi lainvalmistelua lausunnolla, että kalastussopimuksen neuvottelujen lähtökohtana tulee olla, että Tenojoen vesistön lohikantojen elpyminen ei vaarannu. Lausunnolla oleva lohisopimus ei riittävästi tunnista, miten toiminta merialueella aiheuttaa haittaa lohen nousuun Tenoon. Utsjoen kunnan mielestä Atlantin lohen pyyntiä tulisi rajoittaa merialueella nykyistä paljon voimakkaammin. Valtioneuvosto evästi lainvalmistelua lausunnolla, että neuvotteluissa on edistettävä saamelaisten oikeuksien toteutumista. Utsjoen kunta katsoo, että luonnos sopimukseksi ei riittävästi edistä saamelaisten kalastusoikeuksia. Ministeriön tulee lainsäädäntövalmistelussa huomioida KKO:n (KKO:2022:25 ja KKO:2022:26) sekä lainvoiman saaneiden käräjäoikeuden päätökset saamelaisten oikeudesta harjoittaa omaa kulttuuriaan.

Utsjoen kunnan näkemys on, että 17 § esitetyt vapakalastuksen kieltoalueet asettavat Tenon kalatalousalueen osakaskunnat eriarvoiseen asemaan toisiinsa nähden. Mainitut kieltoalueet eivät ole välttämättömiä kalakantojen kestävyydelle, sillä Luonnonvarakeskuksen saalistilastojen mukaan Outakosken osakaskunnan alueelta tulee vähiten saalista ja Nuorgamin osakaskunnan alueelta toiseksi vähiten. Samaan aikaan kieltoalueiden vaikutus matkailukalastuksen mahdollisuuteen on merkittävä. 35 § säädetään kyttyrälohesta ja sen poistopyynnistä. Vuonna 2023 Tenon suulle asennetun poikkipadon vaikutuksista tulisi saada arvio ennen uuden lohisopimuksen hyväksymistä. Pykälässä todetaan, että päätöksen kyttyrälohen poistopyynnistä tekevät

valtioiden viranomaiset yhteistyössä. ELY-keskus on tässä tarkoitettu Suomen viranomainen. Tenon kalatalousaluetta tulee kuulla suomalaisen viranomaisen ohella. Kyttyrälohen pyynti tulee olla mahdollista matkailukalastuksessa, pyyntivälineiden vaihtoehtoja tulee laajentaa ja soutu tulee mahdollistaa kyttyrälohen matkailukalastuksessa.

Tenon kalatalousalueen osakaskunnat ovat esittäneet ministeriön pyynnöstä n. 20 meritaimenen pyyntipaikkaa. Esitetyt paikat olivat matalikkoja, joissa lohet eivät liiku. Utsjoen kunta toivoo, että kaikki esitetyt meritaimenen pyyntipaikat sisällytetään lohisopimukseen ja että meritaimenen pyynti on mahdollista 31.8. saakka.

On tärkeää, että valtioiden välinen lohisopimus edistää Atlantin lohen kalankannan vahvistumista. Mutta samalla muiden kestävien kalakantojen kalastaminen tulee mahdollistaa, koska kalastus on elintärkeää alueen kulttuurille ja kunnan elinvoimalle.

Tanja Lepistö
vt. kunnanjohtaja

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende